

PRAMENĚ

Ročník XIII

APRÍL 2015

Cena 0,40 €

Ľuďom život daroval, a nie iba nám, i všetkým už zomrelým (i suchým vo hrobich) život daroval. Je veľmi dôležité pripomenúť, že nám daroval nie dočasný život tu na zemi, ale život večný v nebeských príbytkoch, ktoré odišiel pripraviť pre tých, ktorí si to zaslúžia svojím životom tu na zemi, a ktorí uverili v Jeho meno. Z toho tá nesmierna radosť a radosť oslavovať tento veľký sviatok, tento **VEĽKÝ DEŇ – PASCHU BOŽIU SPASITEENUJU !!!**

Po čase odriekania si užime posvätené paschálne pokrmy na posilnenie zoslabnutého tela. Nesmieme však zabúdať aj na svoju nesmrteľnú dušu. Tá potrebuje iný pokrm, a tým je Najsvätejšie Telo a Krv Božieho Baránka, Ktorý sa za nás neprestajne obetuje. Iste si každý pamätá na slová Spasiteľa, že kto neje Jeho Telo a nepije Jeho Krv nemá v sebe života. Treba ho však prijímať nielen príležitostne na veľké sviatky, ale čím častejšie. Nepostačuje iba veriť v Christa, ale takisto to nie je ani naša zásluha – lebo, ako Sám povedal, je to Boží dar. Užívajme všetky Božie dary, ktoré nám tak s láskou a štedro rozdáva.

Milovaní v Christu, bratia a sestry, na pozdrav „**CHRISTOS VOSKRESE !!!**“ jednoznačne a s presvedčením odpovedzme „**VOISTINU VOSKRESE !!!**“ Jeho gramatický význam označuje čas určitý. V Symbole viery (Viruju...) vyznávame, že Isus Christos bol ukrižovaný počas vlády Panského Piláta a v tretí deň vstal z mŕtvych podľa Písem. Vieme aj to, že to bolo po starozákonnej židovskej Pasche. Bohužiaľ, aj v 21. storočí sa mnohí stále nevedia zmieriť s faktom, že sviatok

CHRISTOS VOSKRESE - VOISTINU VOSKRESE !!!

Niet krajšieho obdobia v roku, ako je obdobie jari. Ako mihnutím čarovného prútika, zrazu je okolo nás plno nádhery a krásy. Cítíme vôňu kvetov, krásny spev vtákov a teplo, ktoré nám dáva slnko. Ako teplý dážď a slnko dávajú zázračnú silu celej prírode k životu, tak nám veriacim modlitba a pôst dodali novej sily, pocit šťastia a nesmiernej radosti, lebo prišiel ten očakávaný **VEĽKÝ DEŇ (Velikdeň) - SVIATOK SVIATKOV (prazdníkov Prazdník) - DEŇ, KTORÝ STVORIL HOSPODIN (Deň jehože sotvoril Hospod') – DEŇ SLÁVNEHO ZMŔTVYCHVSTANIA ISUSA CHRISTA !!!**

Pravoslávna Cirkev neslávi Veľkú noc. Práve táto noc stratila svoju moc, nastal deň a zažiarilo Slnko pravdy – Christos, Ktorý Svojou smrťou premohol smrť a definitívne ju porazil. Otvoril nám znovu dvere do Raja. Na inom mieste slávnostnej utrene spievame: „Nebesá úbo dostojno da vesel'atsja, zemľa, že da radujetsja, da prazdnujet že mír, vidimyj že vés i nevidimyj...“ Spasiteľ náš Isus Christos splnil vôľu Svojho i nášho nebeského Otca i to, o čom hovoril Svojim učeníkom: „Niet väčšej lásky, ako keď niekto dá svoj život za svojich priateľov“. On to aj skutočne urobil. Obetoval svoj život, aby nám

oslavy Vzkriesenia Isusa Christa nezávisí od okolitého sveta, ani iných vierovyznaní, ale podľa svätou Cirkvou prijatého

dokončenie zo str. 1.

paschálneho kľúča, ktorým sa presne stanovuje dátum sviatkovania Paschy – dňa, kedy slávime Slávne Vzkriesenie nášho Hospodina a Spasiteľa Isusa Christa.

Nie je mojím úmyslom znechucovať našich dobrých a Cirkvi oddaných veriacich, ale predsa ma mrzí, že niektorí nechcú poznať pravdu. Veď protivíť sa pravde je hriechom proti Svätému Duchu, a ten, ako hovorí Spasiteľ, nám nebude odpustený. Prvomučeník apoštol a diakon sv. Štefan to jasne povedal Židom, keď ho kameňovali: „vy prisno protivitesja Svjatomu Duchu, jakože otcí vaši...“ (por. Sk 7, 51). Každý z nás dobre vie, že ženy myronosice ako prvé začali rozširovať radostnú zvesť o vzkriesení Isusa Christa po celom Jeruzaleme. Na príkaz Spasiteľa začali hlásať blahú zvesť Evanjelia do všetkých končín zeme počnúc z Jeruzalema. V tomto sv. meste bola založená Christova Cirkev s prvým biskupom sv. apoštolom Jakubom a je matkou všetkých biskupmi riadených miestnych cirkví.

Práve z jeruzalemského chrámu Vzkriesenia začína radostné sviatkovanie našej pravoslávnej Paschy momentom, keď jeru-

zalemský patriarcha vojde do hrobu Spasiteľa a výjde z neho až vtedy, keď z neba poslaný blahodátny oheň zapáli sviece v jeho rukách. Od tohto ohňa si pripaľujú svoje sviece všetci ostatní, chrám je plný milostivého Božieho ohňa, ktorý (v prvých chvíľach) nepáli, veriaci jasajú, skáču od radosti a z chrámu sa nesie spev oslavného hymnu: „Voskresenije Tvoje Christe Spase, anhelj pojut na nebesich i nas na zemli spodobi čistym serdcem, Tebe piti i slaviti“. Popis tejto udalosti, ktorá sa v tom čase v chráme Vzkriesenia odohráva by bol veľmi dlhý. Pre tých, ktorí majú pochybnosti a neveria, môžem odporúčať – ísť na sviatok našej pravoslávnej Paschy do Jeruzalema a na vlastné oči sa presvedčiť o pravde a čase sviatkovania Paschy Christovej.

Prajúc veľa milostí prameniáciach z prázdneho Christovho Hrobu, srdce prežiarené paschálnou radosťou a veľa síl do ďalších dní nasledujúc Zmŕtvychvstalého Hospodina a Spasiteľa Isusa Christa,

mitr. prot. Ladislav FEDOR, správca farnosti Hažín

V JERUZALEME ZOSTÚPIL BLAHODATNÝ OHEŇ

Každoročne počas paschálnych bohoslužieb vo Veľkú Sobotu sa v jeruzalemskom chráme Božieho Hrobu uskutočňuje zázrak. Tento zázrak sa koná už stáročia. Tu, v kuvuklii Božieho Hrobu (malá kaplnka uprostred chrámu, v ktorej sa nachádza jaskyňa s Christovým hrobom), skryto pred zrakom ostatných ľudí, zostupuje oheň z neba, ktorý je svedectvom víťazstva Spasiteľa nad hriechom a smrťou, a takisto potvrdením našej viery. Svätý oheň sa objavuje stále na Veľkú Sobotu pravoslávnej Paschy a zostupuje len na modlitbu pravoslávneho biskupa. Jeruzalemský pravoslávny patriarcha si pred začiatkom obradu schádzania Blahodatného ohňa vyzlieka sakos (vrchné biskupské rúcho) a je prehľadávaný židovskou políciou, čo sledujú predstavitelia iných vierovyznaní, aby bolo zjavné, že

nenesie so sebou zápalky alebo niečo, čím by mohol oheň zapáliť. Potom patriarcha vstupuje do kuvuklie, ktorú pred tým takisto dôkladne prezrú izraelskí vojaci, aby v nej nebolo ukryté nič, čím by sa dal zapáliť oheň, a tak sa predišlo podozreniu z podvodu. Do jaskyne nemôže nikto vstúpiť a je zapečatená a strážená.

Okolo 13:00 hod. začína obrad schádzania Svätého ohňa. Aj tento roku jeruzalemský patriarcha Teofil III. vstúpil do kuvuklie s dvoma zväzkami zhasnutých sviec (v každom zväzku je 33 sviec na znak 33 rokov pozemského života Hospodina Isusa Christa). V chráme sa všetci modlia a prosia o dar Blahodatného ohňa. V rôznych rokoch trvalo čakanie na zídienie Ohňa od niekoľkých minút do niekoľko hodín. Tohto roku patriarcha už po štyroch minútach (o 13:16 hod.) vyšiel z kuvuklie so zapálenými sviecami horiacimi ohňom, ktorý v prvých minútach vôbec nepáli a veriaci si ním omývajú tvár. Boh nám tým dokazuje Svoju moc a rovnako nekonečnú lásku k ľuďom. Podľa tradície svätých Otcov sa v roku, kedy nezide Blahodatný oheň, narodí antichrist, čo bude predzvesťou posledných čias.

Vo chvíli zostúpenia Blahodatného ohňa sa chrám naplňa ra-

do stnými pokrikmi veriacich a hlaholom z v o n o v. Následne je roznášaný do iných chrámov a leteckými spoločnosťami po celom svete. Taktiež, od tohto ohňa sa zapaľujú lampády aj v mieste narodenia Christa, v chráme v Betleheme, odkiaľ sa potom roznáša na Roždestvo (Vianoce) tzv. betlehémske svetlo do celého sveta.

Obradu zostúpenia Svätého ohňa sa tohto roku zúčastnilo okolo 40-tisíc veriacich z celého sveta, a takisto aj tento rok, mohli aj naši veriaci na Slovensku privítať Blahodatný oheň vo svojich chrámoch a domovoch. Sláva Bohu za všetko – CHRISTOS VOSKRESE !!!

Z viacerých orthodoxných zahraničných internet. zdrojov pripravil o. Nikodim

NEPOZNANÉ PRAVOSLÁVIE

V našich končinách, keď sa spomenie pojem Pravoslávie, pravoslávny atď., väčšinou sa nám vybaví východne kresťanstvo, východná kresťanská duchovnosť, ikony, východný liturgický spev... Ale veľmi málo aj pravoslávnych veriacich vníma fakt, že v Pravoslávii existuje aj západný obrad. O histórii pravoslávneho západného liturgického rítu hovorí opát Michael (Wood), duchovný Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí, v jurisdikcii Moskovského Patriarchátu.

Opát Michael (Wood) – Pravoslávie je minulosťou i budúcnosťou Európy

Narodil som sa a vyrastal vo Veľkej Británii, v Anglikánskej cirkvi, - hovorí otec Michael. - V 70-tych rokoch som nejaký čas žil v USA. Bolo to práve v čase, kedy miestni anglikáni začali udeľovať kňazské svätenia ženám. Vyjadriac svoj postoj k podobným „novinkám“, veľa z nás sa spojilo v novom cirkevnom spoločenstve, ktoré prijalo názov *Continuing Anglican Church (Pokračujúca anglikánska cirkev)*. Po niekoľkých rokoch som spozoroval, ako sa toto spoločenstvo začalo lámať a deliť, i pochopil som, že toto nie je Cirkev. Ako dieťa som bol vychovaný v duchu konzervatívnej časti Anglikánskej cirkvi, kde ma naučili prakticky v celku to isté, čo učí Pravoslávie. Začal som hľadať Cirkev – cirkevne spoločenstvo, v ktorom by sa zachovávalo apoštolské učenie a učenie Otcov Cirkvi. Na začiatku som spoznal Antiochijskú Pravoslávnu Cirkev, ale krátko na to som prešiel do Ruskej Pravoslávnej

Cirkvi v Zahraničí (Ruská zarubežná Cirkev). V tom čase som už prijal mníšsky postroj a svoju pravoslávnu cestu som kontinuoval ako mních – pustovník, žijúc v odosobnení, v kélii na hore.

Čo môže dať Pravoslávie Európe?

Európania môžu nájsť v Pravoslávii skutočnú, pravú vieru, ktorá zachováva učenie Christa a apoštolov. My, pravoslávni, nemôžeme viniť (dnešných) katolíkov a protestantov z ich zásadných pochybení, pretože oni v nich boli vychovaní od mala. Preto sú presvedčení, že ich názor a presvedčenie je pravdivé. Našou úlohou je šírenie apoštolskej viery. Môžeme začať hoci od toho, že im predstavíme plnú Bibliu, nie v jej skrátenej verzii, ktorú používa väčšina protestantov. Mali by sme sa snažiť, aby sa diela otcov Cirkvi stali široko známe, publikujúc nedrahé, každému dostupné knihy s dielami svätých otcov v *zrozumiteľnom jazyku* (pozn. preklad.) Otvorí to obyvateľov Európy plnosti viery, ktorú učil Kristus. Veľmi potrebujú fakty z histórie Cirkvi apoštolskej doby. Takýto spôsob osvety je však vhodný pre ľudí, ktorí sa pokladajú za kresťanov. Žiaľ, pravda je taká, že veľa Európanov už žije v postkresťanskom svete, a preto nevedia vôbec nič o kresťanskom učení. Ťažko povedať, ako k nim doniesť svetlo viery. A títo ľudia dnes tvoria drvivú väčšinu, a nám je potrebné nájsť vhodné prostriedky k osvieteniu týchto ľudí.

Patriarcha Kyril, podľa môjho názoru, - hovorí o. Michael, - má vynikajúcu možnosť zaniest' štandardu Pravoslávia do Západnej Európy. Ruská Pravoslávna Cirkev môže nanovo priniesť skutočné kresťanstvo do Európy. V očiach obyvateľov Európy sa západné cirkvi pošpinili problémom pedofílie v radoch duchovenstva, čo nevystupuje v Pravoslávnej Cirkvi.

Zrúcaniny opátstva v Lindinsferne (Anglicko)

Ruská Cirkev má reálnu šancu novej transformácie Európy. Ruský patriarchát by mal mať svojho stáleho splnomocnenca v Západnej Európe, ... cez ktorého by videl a počul, čo sa deje. Do Európy však musí priniesť európske kresťanstvo, nie naspäť byzantizmus. Mal by reálnu možnosť zmeniť situáciu a stať sa patriarchom Západu, ak by však on a jeho poradcovia nenačúvali hlasu tých, ktorí tolerujú jedine „ruskost“. Musí vidieť a zrozumiť, že Západ môže byť západný a zároveň pravoslávny. Zdá sa mi, že už prišiel čas, aby Ruská Cirkev začala s prípravou rechristianizácie Európy.

Západný rítus vo Veľkej Británii, jeho história a jeho význam pre Cirkev

V prvom rade musíme vyjasniť, čo vlastne je „západný rít“ v Pravoslávii. Cirkev v Británii, takisto ako v Severozápadnej Európe má veľmi dávnu históriu. Sv. Dorotej z Tyru svedčí, že jeden zo 70-tich učeníkov Christa Arystobul prišiel do Británie ako biskup okolo r. 37 po Christovi. Vieme, že Arystobul založil prvé spoločenstvá pozdĺž bristolského kanála na západe Anglicka. To svedčí o tom, že Cirkev v Británii je staršou, než Cirkvi v Grécku, či v Ríme.

Pravoslávna liturgia slúžená západným rýtom

V r. 397 sv. Ninian založil prvý, v kronikách doložený, monastier vo Whithorne, v provincii Galloway, na juhu dnešného Škótska. Kresťania úspešne obracali miestnych vyznávačov druidizmu k Christovej viere. Cirkev na Britských ostrovoch zapožičala prvú liturgiu z Efezu, z obdobia, kedy tam prebýval sv. Ján a rozvíjala ju počas celého prvého tisícročia. Dnes máme plnú Liturgiu sv. Jána Bohoslova.

pokračovanie na str. 4.

pokračovanie zo str. 3.

Túto liturgiu po Veľkej schizme nepoužívali ani katolíci, ani protestanti, preto neobsahuje chyby a bludy. Je to striktné pravoslávna liturgia, tak isto stará, ako aj Liturgia sv. Jána Zlatoústeho.

V Británii bolo od začiatku veľa monastierov, a počínajúc r. 450, objavujú sa aj také, v ktorých žilo ponad tisíc mníchov. Cirkev v Británii sa neorientovala na Rím, či Konštantínopol, ale na Jeruzalem. Veľký svätec Dávid, arcibiskup Británie, bol vysvätený práve v Jeruzaleme, podobne ako aj jeho ďalší nástupcovia.

V r. 600 vo veľkom monastieri v Jarrowe na severe Anglicka žil učený mních menom Beda. Vo svojich písomných svedectvách spomína na to, ako sv. biskup Benedikt budoval v monastieri kaplnku. Podľa opisu Bedy, sv. Benedikt umiestnil ikony na stenách, a tiež ikonostas pred oltárom (v ang. jazyku sa ikonostas nazýva Rood Screen). Podobné ikonostasy sú dodnes v mnohých anglických chrámoch. To svedčí o tom, že chrámy v druhej polovici prvého tisícročia v Británii sa nejakým výrazne nelíšili od prvých chrámov na území Rusi.

Sv. Ján Maximovič, San Franciský divotvorca, pri chirotonii pravoslávneho biskupa západného rítu

viacerými diakonmi, či hypodiakonmi. Sama Liturgia, na rozdiel od východných i západných liturgických rítov obdobia po Veľkej schizme, ešte nemala triumfujúci charakter, keďže ešte stále naokolo boli pohania nepoznajúci Christa. Dnes naokolo nás sú takisto neveriaci, sme v takej istej situácii, ako v tamtych časoch, preto pre nás je Liturgia tak isto aktuálna, ako vtedy.

Čo sa dialo ďalej? Treba mať na pamäti, že západný obrad v Pravoslávii sa po Veľkej Schizme nestratil. Bol naďalej praktikovaný v Konštantínopole, Jeruzaleme, takisto na Sv. Hore Athos, ešte ponad tri storočia po rozkole. V časoch, pre nás nie tak dávnych, Svätý Synod Ruskej Cirkvi dvakrát, v r. 1870 a v r. 1907, blahoslávne užívanie západného rítu pre pravoslávnych na Západe. Ruská Pravoslávna Cirkev v Zahraničí (Zarubežná) ho používa dodnes. Antiochijský Patriarchát pozhnal slúženie Liturgie v západnom obraze v r. 1958 a používa ho dodnes. Srbská Pravoslávna Cirkev používa západný liturgický obrad na svojich farnostiach vo Francúzsku. Netreba zabúdať, že od času Veľkej Schizmy (r. 1054) 15 pravoslávnych patriarchov, 7 metropolitov, 8 arcibiskupov a 17 biskupov pozhnalo používanie západného rítu v Jeruzaleme, Konštantínopole, Poľsku, Československu, Francúzsku, USA, Austrálii, Kanade a Novom Zélande. Veľký svätý Ján Maximovič osobne slúžil Liturgie podľa západného obradu v Paríži, spravoval eparchiu západného obradu, a takisto vysvätil biskupa pre západný pravoslávny rítus. Iný zase, ruský hierarcha, metropolita Antonij (Chrapovickij), sa zúčastnil chirotonie biskupa svätého pre západný rítus, nášho sv. mučeníka Gorazda (Pavlika), a takisto biskupa Dositeja (Ivančenko), prijatého v r. 1965 do pravoslávneho monastiera západného obradu v jurisdikcii Moskovského Patriarchátu.

Žiaľ, medzi pravoslávny je mnoho tých, ktorým sa nepáči už len sama myšlienka o západnom obraze. Takisto veľa rusofilov,

či grekofílov, ktorí prijali Pravoslávie, nedokážu plne zrezignovať zo svojej katolíckej, či protestantskej minulosti. Sú presvedčení, že ich bývalé cirkevné spoločenstvá zradili, preto sa kategoricky stavajú voči všetkému, čo hoci len trochu pripomína ich minulosť. Iní zase tvrdia, že západný obrad „náša rozkol“ do Pravoslávia. Ťažko povedať, z akej príčiny zabúdajú, že Pravoslávie praktizovalo rovnako západný ako i východný obrad počas 1300 rokov svojej existencie, ako aj to, že kresťanskú Cirkev vonkoncom nerozdelila Liturgia.

Pravoslávny západný obrad nemá nič spoločného so súčasným rímskokatolíckym obradom

Či je nejaký zásadný rozdiel v bohoslužbách západného a východného obradu? Fakticky, liturgia západného obradu od východnej liturgie sa v ničom nelíši. Nesie všetky elementy východnej liturgie. Je akurát o čosi kratšia ako východná liturgia.

Pravoslávni v Anglicku a ich vzťah k dominujúcej Anglikánskej cirkvi

V súčasnosti počet pravoslávnych všetkých jurisdikcií vo Veľkej Británii je okolo 331 tisíc. Predpokladá sa, že v blízkom čase ich počet narastie na 7 % celkového počtu obyvateľstva. Väčšinu tvoria pravoslávni Gréci. Iba 30 – 40 tisíc veriacich patrí k iným pravoslávny jurisdikciám. Biskup Kallistos (Ware) z Konštantínopolského patriarchátu je jediným pravoslávny biskupom – Britom. Medzi duchovenstvom väčšina kňazov patrí k Antiochijskej Cirkvi, a samozrejme takisto k Ruskej Zarubežnej Cirkvi.

Z dôvodu krajného liberalizmu, ktorý v posledných štyroch desaťročiach celkom ovládol Anglikánsku cirkev, dnes skoro neexistujú žiadne vzťahy pomedzi anglikánmi a Pravoslávnu Cirkvou. Jednak, väčšina bohoslužobných priestorov, ktoré pravoslávni užívajú, sú bývalé anglikánske alebo metodistické chrámy, ktoré majú pravoslávni v árende.

Silné i slabé stránky Pravoslávia v Británii

Možno to znie divne, ale veľmi mocným pozitívom je fakt, že Pravoslávie je tu nepoznané; nie je zakalené v očiach ľudu škandálmi, s ktorými sa spája katolícka, či anglikánska cirkev. Čo sa stáva pozitívom pre ľudí, ktorí kontaktujú sa s Pravoslávím, nie sú ovplyvnení negatívnymi emóciami a predsudkami. Ďalším faktorom je, ako už bolo spomenuté, že Pravoslávie bolo v Británii prítomné vyše tisíc rokov. Toto obdobie zahŕňa dve najlepšie epochy britskej histórie – keltskú a anglosaskú. Keď sa ľudia dozvedajú, že sv. Kolumban (540 - 615) bol pravoslávny kresťanom, a že skvosty cirkevnej architektúry, ako katedrála v Ely, či monastier na ostrove Lindisfarne, boli založené pravoslávny misionármi, zrazu cítia, že Pravoslávie je ich podstatou. Britské kresťanstvo vyšlo z pravoslávnej kolísky - Jeho matkami boli opátky Hilda (614 - 680) a Brigita (451 - 525), učiteľmi Culbert a Aidan, a v čase nápadov Vikingov a Normanov, prelialo ono veľa svojej krvi.

Slabou stránkou Pravoslávia je nedostatok zainteresovania sa misiou. Niektoré jurisdikcie sú nastavené službe iba svojej etnickej skupine., iné zase sú zavalené množstvom nových imigrantov, ktorí tu prišli v posledných 20-tich rokoch, a ako stále, je nedo-

dokončenie zo str. 4.

-statok kňazov – čiže všetci naokolo posväcujú svoj čas pomoci Rusom, Rumunom, Grékom atď. A samozrejme, potom nie sú v takej „kondícii“, aby sa doklopali k miestnym ľuďom, jednoducho už neostáva čas, ani síl.

Podľa mňa, - hovorí otec Michael, - je tu ešte jeden problém. Byzantská liturgia pre mnohých Angličanov nie je „svojou“ pre jej okázalosť, majestátnosť, kvetnatosť. Vnútorne sme skôr nastavení na viac prihasené formy skladania bohoúčty. Napriek tomu, že v mnohých prípadoch sa používa angličtina, skôr sa mi zdá, že v Anglicku (na Západe), ak chceme osloviť širšie vrstvy spoločnosti, nie len ľudí s univerzitným vzdelaním, či ľudí strednej vrstvy, nalkonených prijať byzantskú, resp. slovanskú harmóniu, sú veľké predpoklady úspechu s používaním starých západných liturgií.

Pravoslávie, budúcnosť Európy

Samozrejme, Pravoslávie má veľkú budúcnosť v Európe, či už

Západnej alebo Severnej. Svet nemôže žiť bez Christa. Jednak musíme seriózne preanalyzovať to, čo Pravoslávie už prinieslo a rozvíjať to. Potrebujeme viac bohoslužieb v anglickom jazyku (národnom). Na žiaľ, máme v angličtine iba jednu liturgiu, slúženú v centre Londýna, kňaz je z Kanady. Treba nám začať slúžiť viac bohoslužieb v západnom ríte, lebo v mnohých miestach a situáciách, len čisto použitie hoc hovorového jazyka nestačí. Musíme ľudí osloviť na konkrétnom mieste. Toto vlastne robili aj apoštoli. Len výnimočne citujem Tillicha (Paul Tillich, protestantský teológ a filozof), ale mali by sme byť „viac účastní v konkrétnych situáciách“. A situácia je taká, že dnes po uplynutí tisícročia, v Anglicku, vďaka histórii a láske k nej, sa stále zachovávajú zbytky nebyzantského Pravoslávia. Výzvou pre nás je oživiť ich a pracovať ďalej, ak chceme napredovať.

Zdroj: ПРАВОСЛАВИЕ.RU., АББАТ МАЙКЛ (ВУД): ПРАВОСЛАВИЕ – ЭТО ПРОШЛОЕ И БУДУЩЕЕ ЕВРОПЫ

preklad a úprava: o. Dušan N. TOMKO

... BOLA RAZ JEDNA DIŠPUTA

„A po uplynutí troch rokov, keď vyučili žiakov, vrátili sa z Moravy“

Už pri svojej ceste z Konštantínopolu na Veľkú Moravu poznali sv. solúnski bratia nemožnosť cestovania cez Bulharsko, i keď na prvý pohľad sa zdá, že by ich cesta trvala kratšie, zvolili si tú istú cestu, po akej prišli na Veľkú Moravu, čiže cez Benátky. Vydali sa znovu po „jantárovej ceste“, ktorá vtedy spájala južné pobrežie Baltského mora v dnešnom Poľsku s dalmátskym pobrežím terajšieho Chorvátska. Dalmácia a ešte južnejšie situované Benátky boli súčasťou Východorímskej ríše a tak po oveľa kratšej ceste z Veľkej Moravy sa opäť mohli ocitnúť na pôde svojej vlasti. Touto cestou sa vracali aj preto, lebo ju poznali počas ich cesty na Veľkú Moravu a tiež preto, lebo zdravie sv. Konštantína – Cyrila (správnejšie Kyrila) bolo veľmi krehké a cesta loďou bola pre neho oveľa pohodlnejšia.

Okrem toho sa dozvedeli, že Bulhari po prijatí kresťanstva z Východorímskej ríše sa obrátili k Ľudovítovi Nemcovi, a že tento poslal do Bulharska skupinu latinských misionárov, vedenú pasovským biskupom Hermanrichom, o ktorom sa ešte zmienime v súvislosti s Metodovým uväznením v Bavorsku (terajšie Nemecko).

Treba však povedať, že aj Rastislavova pozícia sa medzitým upevnila a mohol si preto dovoliť pokus o nové zblíženie s Konštantínopolom a znovu požiadať o vyslanie biskupa, ktorý by bol nezávislý od nemeckej latinskej hierarchie. Sv. Konštantín – Cyril a sv. Metod určite vybrali jedného alebo viacerých kandidátov, ktorých chceli vysvätiť za biskupov pre Veľkú Moravu. Pricestovali teda s kandidátmi na biskupské a kňazské vysvätenie – chirotoniu v Konštantínopole. Pre sv. Cyrila a Metoda bolo len samozrejme, aby ich žiaci boli vysvätení na biskupov a kňazov v Konštantínopole od ich materskej Konštantínopolskej cirkvi. Chceli tiež v Konštantínopole podať správu o svojej misijnej činnosti konštantínopolskému patriarchovi sv. Fótiovi Veľkému a východorímskemu cisárovi Michalovi III.

To, že išli do Konštantínopola, je zrejme už zo Života sv. Metoda, kde sa v 5. kapitole hovorí: „A po uplynutí troch rokov, keď vyučili žiakov, vrátili sa z Moravy“. Vracat' sa mohli len tam, odkiaľ prišli, to znamená, do Konštantínopola. Taktiež zobrali so sebou ostatky sv. Klimenta, ktoré chceli uložiť v jednom z konštantínopolských chrámov, kde boli uložené po ich návrate z misie u Chazarov. Sv. bratia nosili so sebou tieto

ostatky akiste preto, lebo ho považovali za patróna svojej misie a definitívne ich chceli uložiť v Konštantínopole, pretože považovali svoju misiu na Morave za ukončenú.

Cestou z Veľkej Moravy sa zastavili u Kocel'a. Knieža Kocel' bol muž rozhladený, kultúrny, ktorý sa hlboko zapísal do našich dejín. Zdedil po svojom otcovi Pribinovi veľké majetky a rozsiahle územie pri Blatenskom jazere v Panónii (teraz Balaton v Maďarsku). Slovo „balaton“ je staroslovienské a zachovalo sa ako „balaton – blato“, keďže starosloviencina, ktorá trvala v období od 8. - 11. stor., mala ešte nosovky, podobne ako dnešná poľština, a táto výslovnosť sa zachovala i v maďarčine, keďže Maďari (Uhri) po ich podmanení si Veľkomoravskej ríše prevzali aj miestne staroslovienské názvy.

Hlavným mestom – pevnosťou Kocel'ovho kniežatstva bol Blatnohrad, ktorý Nemci nazývali Mosaburg (teraz Zalavár, podľa rieky Sála v Maďarsku). Životopisec o tom píše takto: „Keď pobudol /Konštantín/ na Morave štyridsať mesiacov, šiel svätiť svojich učeníkov. Prijal ho, idúceho, panonské knieža Kocel' a obľúbil si slovienské knihy veľmi a naučil sa im i dal mu do päťdesiat učeníkov /tiež/ učiť sa im. Preukázal mu veľkú úctu a vypevnil ho. Nevzal od Rastislava, ani od Kocel'a ani zlato, ani striebro, ani iné veci a predniesol slovo evanjelia bez práce. Vyprosil si len deväťsto zajatcov a prepustil ich“.

Knieža Kocel' určite vedel o pôsobení sv. Cyrila a Metoda na Morave a podľa uvedeného citátu ich veľmi dobre prijal. Práve v jeho krajine sa nádeje oboch bratov, že sa prostredníctvom slovienského písomníctva bude kresťanská viera šíriť aj k ďalším slovienským kmeňom, dočkali prvého uskutočnenia.

pokračovanie na str. 6.

dokončenie zo str. 5.

Knieža Kocel prejavil o slovienské písmo veľký záujem, sám sa ho naučil a zveril obom bratom asi päťdesiat žiakov, „*aby ich vzdelávali v slovienskom písomníctve*“. Zdá sa, že Kocel, ktorý prejavil tak veľký záujem o dielo sv. bratov, vyslovil tiež želanie mať vo svojej krajine „biskupa“ nezávislého na nemeckej hierarchii. Predpokladal samozrejme, že mu ho pošle konštantínopolský patriarcha, ktorému mali obaja bratia za krátky čas podať správu „*o svojej činnosti v slovienskych krajinách*“ (Dvorník F., *Byzantské misie u Slovanu*, Praha, 1970).

Kocel, podobne ako predtým Rastislav, sa chcel zbaviť nadvlády salzburgského arcibiskupa a zriadiť samostatnú cirkevnú jednotku, a tiež závislosti na Ľudovítovi Nemcovi, ktorého nadvládu ťažko znášal. Poznal nevýhodu podriadenia svojho kniežatstva Salzburgu a pripojil sa k Rastislavovmu plánu. Podobne ako Rastislav aj on očakával, že sv. bratia po svojom návrate do Konštantínopola zariadia, aby im boli poslaní biskupi, ktorí by sa boli ujali správy na ich území. Toto spojenectvo dvoch slovienských kniežat nielen v politickej, ale aj v cirkevnej oblasti a ich odmietavý postoj k Východorímskej ríši vyvolal veľké pobúrenie najmä v kruhoch bavorskej (nemeckej) latinskej hierarchie, ktorej hlavný predstaviteľ, salzburgský arcibiskup, obžaloval sv. Konštantína – Cyrila a Metoda u pápeža Michala I. z „herézy“.

Ako nám svedčí Písmo Sväté, život prvých kresťanov bol vedený plnou snahou po uskutočnení ideálu - jeden duch, jedno srdce a všetko spoločné v Christovi! Ich misia, ako vo svojom diele „*Pravoslávie*“ hovorí prot. Sergej Bulgakov, ktorá denne prinášala ovocie „*bola radosným triumfálnym ohlasovaním nového života*“ (BULGAKOW, Š.: *Pravoslavie - Zarys nauki*

DEJINNÁ CESTA K BREST - LITOVSKÉJ CIRKEVNEJ ÚNII

kościola *Pravoslawnego*, Warszawa 1992, s. 14). A tak, ako je obtiažne jednoznačne definovať život (hoci sa dajú popísať jeho charakteristické znaky), tak ťažko je plne definovať toto rané obdobie kresťanstva plné charizmatického vanutia Sv. Ducha (Pozri tamže, s. 14).

Zdalo by sa, že pri takomto poriadku ustanovenom samotným Pánom Isusom Christom a Jeho apoštolmi a učeníkmi, je nemožné, aby v Cirkvi, v jej jednotlivých častiach, či medzi jej členmi, mohli niekedy vzniknúť nezhody a nedorozumenia, ktoré by mohli viesť k rozdeleniu Cirkvi a spôsobiť to, že časť veriacych začne o Bohu rozmýšľať inak ako ostatní a začne chápať a učiť Božie pravdy a vykonávať sväté Tajiny a obrady inak ako ostatní kresťania atď.

V skutočnosti sa však nemožné ukázalo možným a veriaci

Obaja bratia a ich sprievod strávili v Koceľovom kniežatsve niekoľko mesiacov. Ich pôsobenie bolo zrejme veľmi úspešné, ako je to vidieť z udalosti, ku ktorej došlo neskôr. Životopisec v tejto súvislosti zdôrazňuje, že sv. Konštantín – Cyril neprijal od Rastislava, ani od Kocela hmotnú odmenu, ale vyžiadaval si len prepustenie deväťsto zajatcov.

Od Kocela z Blatnohradu viedla cesta sv. bratov do Benátok, odkiaľ chceli pokračovať loďou do Konštantínopolu. Profesor Dvorník k tomu poznamenáva: „*Jedna vec sa zdá istá, a to, že obaja bratia považovali svoje poslanie na Morave a v Panónii za skončené a že mali opustiť túto krajinu navždy. Svedčí o tom tiež Rastislavova a Kocelova snaha odmeniť sa im za všetko, čo vykonali pre ich krajiny. Sv. Konštantín – Cyril podľa svojho životopiscu odmietol zlato a striebro a vyžiadaval si len prepustenie deväťsto zajatcov. Podobným spôsobom vylíčil životopisec rozlúčenie oboch bratov s chazarským chánom po ukončení ich misie u Chazarov*“.

Sv. Konštantín – Cyril chcel zrejme pokračovať po svojom návrate do Konštantínopola v započatej činnosti a vyučovať tamojších Slovienov a sv. Metod sa pravdepodobne rozhodol vrátiť sa späť do monastiera na Olympe v Bitýnii v Malej Ázii.

Mgr. Pavel TKÁČ

/publikované na pokračovanie/

Rozdelenie Cirkvi a jeho príčiny I.

jedinej Christovej Cirkvi sa postupom času rozdelili na viaceré sekty a heretické učenia, ktoré narušili pokoj, lásku a vzájomné porozumenie, ktoré mali byť podľa slov Isusa Christa znakom Jeho učeníkov: „*Podľa toho všetci poznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku medzi sebou*“ (Jn 13, 35).

Už v jeruzalemskej cirkevnej obci (ktoré bola ešte stále tesne spojená s jeruzalemským židovským chrámom a Mojžišovým zákonom) však začíname vidieť prvé nezhody a rozpory, ktoré vychádzali zo vzájomných konfliktov v postojoch kresťanov vychádzajúcich zo židovstva a tých z pohanstva (Pozri ALEŠ, P.: *Cirkevné dejiny I.*, PBF UPJŠ, Prešov 1992, s. 70).

Príčinou každého rozdelenia je hriech, za ktorým stále stojí odveký nepriateľ ľudského rodu - diabol, ktorý sústavne pracuje na zničení Božieho diela. Ten, počnúc (podľa mnohých autorov) prvým heretikom - gnostikom Šimonom Mágom (Pozri Sk 8, 9), nachádzal v cirkevnom spoločenstve ľudí ambiciózných a chtivých moci, túžiacich stať sa vedúcimi osobnosťami v Christovej Cirkvi, ba túžiacich stať sa jej hlavou, čo nakoniec aj vyústilo do

ich oddelenia sa od všeobecnej Cirkvi, ktorá nechcela a ani nemohla bez toho, aby porušila Christov príkaz, pridať im na moci a postavení tie atribúty, ktoré patria iba samotnému nášmu Pánovi Isusovi Christovi - jedinej hlave Cirkvi; pretože ako Cirkev je len jedna, tak aj jej hlava musí byť len jedna - Isus Christos (Pozri ПРАВОСЛАВИЕ И УНИЯ, Братство преп. Иова почаевского, Мюнхен 1991, s. 17 – 20).

Aby sme mohli aspoň z časti pochopiť, čo sa udialo rozdelením Cirkvi, je potrebné pripomenúť ako jednotu vnímala prvotná Cirkev. V prvom rade táto jednota nebola iba formálnou, ale bola každodenne žitou samozrejmosťou. Veď Christos prišiel práve preto, aby všetkých, ktorí boli rozdelení z rôznych ľudských dôvodov, zjednotil do spoločenstva Božieho ľudu skrze svoje tajomné Telo - Cirkev.

pokračovanie na str. 7.

V tomto spoločenstve, ako hovorí apoštol Pavol, už niet Žida ani Gréka, otroka ani slobodného, muža ani ženy, ale všetci sú jedno v Christovi (Pozri Gal 3, 28). Táto jednota bola zrejmä v jednote každej miestnej Cirkvi a bola vyjadrená spoločenstvom vedeným biskupom, ktoré bolo obrazom Jeho mystického Tela Cirkvi s jeho Hlavou, ktorou je sám Christos. Všetky miestne Cirkvi medzi sebou navzájom zjednocovala spoločná viera, apoštolská postupnosť a jednotný spôsob života. Čo je podstatné, táto jednota bola citeľná v živote celého kresťanského spoločenstva (Pozri BELEJKANIČ, I.: *Unionizmus ako ekleziologický problém*, PBF PU, Prešov 1999, s. 12). Práve vedomie prvokresťanského vnímania jednoty nám môže pomôcť urobiť si objektívnejší obraz o postoji jednej (západnej) či druhej (východnej) strany rozdeleného kresťanského sveta.

Je tiež potrebné ozrejmiť si obraz jeruzalemskej Cirkvi, ako nám ho približujú Skutky apoštolské, a ktorý je práve v značnom protiklade s neskorším ponímaním vedenia Cirkvi, a to hlavne v západnej časti kresťanského sveta. V tomto období „môžeme jasne badať, že až do svojho odchodu z Jeruzalema viedol činnosť jeruzalemskej cirkvi, matky všetkých cirkví, sv. apoštol Peter spolu s ostatnými apoštolmi. Bol na čele tohto eucharistického zhromaždenia kresťanov a vynikal horlivosťou vo svedectve slova Božieho. Nie je však možné, - hovorí prof. Pavel Aleš, - tu hovoriť o nejakom mocenskom primáte tohto apoštola“ (ALEŠ, P.: *Cirkevné dejiny I.*, cit. dielo, s. 75.). Primát moci, s akým sa stretáme neskôr (a ktorý bude jedným z kameňov úrazu jednoty Cirkvi), apoštolská Cirkev vôbec nepoznala.

Aby sme mohli plne a jasne odpovedať na túto otázku: „Ako vlastne došlo k samotnému rozdeleniu Cirkvi?“, musíme vychádzať z niekoľkých faktorov, ktoré vytvorili pôdu, z ktorej vyklíčili spory vedúce k rozdeleniu.

V prvom rade je potrebné si uvedomiť fakt, že v čase Christovej misie a misie sv. apoštolov bol všetok známy svet pod vládou rímskych imperátorov. Nie všetci poddaní Rímskeho impéria však hovorili tým istým jazykom (oficiálnym rímskym, latinským), ale väčšina impéria používala ľudový grécky jazyk „koiné“, znalosť, ktorého bola charakteristická pre vzdelaného človeka. V tom čase tak celé veľké Rímske impérium bolo jazykovo rozdelené na východnú a západnú časť; obyvatelia východnej časti hovorili grécky a v západnej latinsky.

Zakladateľ Cirkvi a náš Pán Isus Christos sa narodil a žil v prostredí východnej časti rímskeho impéria a hoci Jeho rodným jazykom bola hebrejčina (alebo konkrétnejšie aramejčina) oficiálnym jazykom kraja, v ktorom sa Jeho misia na tejto zemi uskutočnila, bola gréčtina. Preto aj knihy Svätého Písma Nového Zákona boli napísané apoštolmi a ich učeníkmi v gréckom jazyku, ktorý bol v tomto kraji viac rozšírený, než jazyk latinský. Takisto apoštolí začali s ohlasovaním Christovho Evanjelia od Jeruzalema, postupne do celého okolia, čo bolo príčinou ďalšieho faktu (na ktorý nemožno zabúdať), a to, že vo východnej časti impéria bolo viac kresťanov, než v jej západnej časti. To koniec koncov bolo aj príčinou toho, že sa postupom času vo východnej časti impéria vytvorili štyri patriarcháty, a v západnej časti iba jeden - patriarchát rímsky (*Patriarcháty sú vyššie územné celky cirkevného teritória, ktoré tvoria štruktúru jedinej všeobecnej Christovej Cirkvi. V ich čele stoja „patriarchovia“ - biskupi vyšších celkov (ktorých sídlo sa väčšinou vzťahuje k hlavnému mestu, či centru danej oblasti), pod ktorých správou, jurisdikciou, spadá niekoľko metropolitov a biskupov. Všetci biskupi sú nositeľmi rovnakej blahodate Ducha Svätého, ktorá im bola zverená pri biskupskej chirotonii, no niektorí z nich kvôli miestu, ktorého sú biskupmi, majú väčšie alebo výnimočné právomoci; Pozri: ПРАВОСЛАВИЕ И УНИЯ, Братство преп. Иоанн почаевского, cit. dielo, s. 29.). Práve tento fakt, že v celej západnej časti rímskeho impéria bol iba jeden patriarcha (ktorý bol súčasne biskupom hlavného mesta, v ktorom žil aj imperátor), bol príčinou toho, že si rímski biskupi začali prisvojovať také postavenie a právomoci, ktoré nikdy nemali a ani mať nemohli, keďže Cirkev uznávala rovnosť všetkých piatich patriarchov v postavení a právomociach, z čoho sa v Cirkvi postupne rozvinula koncepcia tzv. Pentarchie (*Je to koncepcia správy Cirkvi 1. kresťanského tisícročia, zakladajúca sa na správe piatich patriarchov, ktorí medzi sebou ostávajú v jednote viery, majú rovnaké právomoci**

na svojom teritórii. Cirkevná organizácia kopírovala totiž organizáciu štruktúry štátu a preto podľa tohto modelu najväčšími a najdôležitejšími centrami boli najväčšie mestá cisárstva - Rím, Alexandria a Antiochia. Neskôr k nim pribudol Konštantínopol, nadobúdajúci privilégiá nového cisárskeho mesta a Jeruzalem ako mesto,

ktorému patrila úcta kvôli tomu, že v ňom zomrel Spasiteľ Isus Christos. Teória pentarchie fungovala už v IV. storočí a neskôr bola upresnená a potvrdená všeobecnými snemami, ktoré vypracovali aj hierarchické poradie patriarchálnych katedrií: 1. Rím (jeho patriarcha titulovaný - pápež, primus inter pares (prvý medzi rovnými)), 2. Konštantínopol (patriarcha s titulom - patriarcha ekumenický), 3. Alexandria (patriarcha s titulom - pápež a patriarcha Alexandrie a celej Afriky), 4. Antiochia a 5. Jeruzalem. Pravoslávna ekleziológia hovorila o nutnosti jednoty patriarchátov, ktoré predstavujú päť zmyslov mystického Christovho Tela iba v jednote môžu garantovať správnosť uznesení všeobecných snemov). Táto vysoká mienka o svojom výnimočnom postavení sa u rímskych biskupov - pápežov najviac prejavila v tom, že sa začali pokladať za hlavu Cirkvi, to znamená, že si začali prisvojovať také postavenie, ktoré v Christovej Cirkvi patrí iba jej Božskému Zakladateľovi a nášmu Pánovi Isusovi Christovi. Uznávajú pápeža hlavou Cirkvi, západná rímska cirkev mu priznala neomylnosť a pozíciu hlavného sudcu celej všeobecnej Cirkvi, ktorý stojí vyššie ako všetci svätí Otcovia a učители Cirkvi, ba vyššie ako všeobecné snemy (Pozri: ALEŠ, P.: *Cirkevné dejiny III...*, cit. dielo, s. 12 - 13).

Západná teológia, aby zdôvodnila tieto pápežské požiadavky vlády nad celou Cirkvou a nároky jeho učiteľského úradu, hovorí prof. Aleš, začala vytrhávať z kontextu Svätého Písma tzv. petrinistické výroky (*tri miesta z Evanjelií, kde sa hovorí o apoštolovi Petrovi a o ktorých rímska cirkev opiera svoje tvrdenia o primáte rímskych pápežov ako biskupských nasledovníkov sv. Petra*). Tie mali byť podľa nej jednoznačným faktom, že len Petrovi dal Isus Christos kľúče a nikomu inému, lebo len Petra učinil Svojim viditeľným námenstníkom na zemi. Pokiaľ ostatní kresťania získavajú duchovné dary, je to len vtedy, ak participujú na „potestatis Petri“, na pápežskej vláde a veria v pápežskú neomylnosť. Z toho hľadiska je Peter chápaný ako nadriadený nad apoštolským kolektívom, nadriadený Cirkvi Božej. Pápežské nároky sa od sv. Petra odvodzujú neadekvátne. Pre Východ bol primát rímskeho pápeža v Cirkvi prijímaný bez diskusie, ale nikdy Cirkev v primáte nevidela dogmatickú otázku, len historickú. Svoj postoj k primátu Cirkev vyjadrila na všeobecných snemoch, ako sme už videli: na I. Všeobecnom sneme v 6. pravidle; II. Všeobecnom sneme v 3. pravidle a na III. Všeobecnom sneme v 28. pravidle. Prvenstvo niektorých biskupov, vrátane rímskeho, Otcovia vyhlásili len za „zvyk“, a pritom sa vôbec nezmenili o úlohe sv. Petra. To len ukazuje, že zborové myslenie Cirkvi - katolicita Cirkvi vyjadrená na všeobecných snemoch, chápala primát rímskeho biskupa ako prvenstvo (primát) stolice hlavného mesta, a nie z Písma Svätého. Pápeži si ako zástupcovia a nástupcovia Petrovi nárokojú byť hlavou celej Cirkvi.

dokončenie zo str. 7.

Pápeži si ako zástupcovia a nástupcovia Petrovi nárokujú byť hlavou celej Cirkvi. Pravoslávna Cirkev toto nikdy neuznávala a neuznáva, lebo v takom nároku vidí popieranie toho, že jedinou Hlavou Cirkvi je sám Isus Christos.

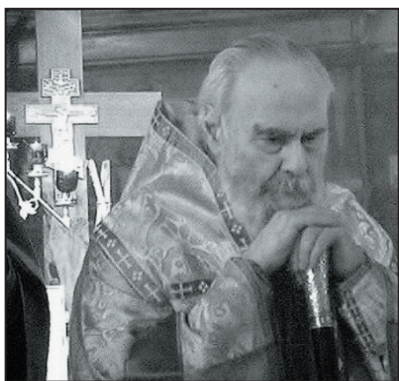
Sergej Bulgakov, vyjadrujúc sa k téme autority v Cirkvi, hovorí, že „Pravoslávna Cirkev nikdy nenegovala prvé miesto rímskej katedry, potvrdené kánonmi Všeobecných snemov. Ale stále rozlišovala problém dogmatický od historického. „Primus inter pares – prvý medzi rovnými“ pre Cirkev prvého kresťanského tisícročia bol stále rímsky biskup. Toto postavenie by mu plne patrilo aj dnes, ak by pápež, ako prvý hierarcha miestnej cirkvi spolu s veriacimi sa vzdal nárokov, ktoré si dodnes nárokuje Vatikán“ (BULGAKOW, S.: *Pravoslawie – Zarys nauki kościoła*

Pravoslawnego, cit. dielo, s. 96).

Neomylní pápeži sa dodnes nezriekli týchto nárokov na svoje vysoké postavenie. A minulosť je plná svedectiev, že v snahe po jeho dosiahnutí sa nezastavili pred ničím a namiesto toho, aby chránili neporušené učenie nášho Spasiteľa a Pána Isusa Christa, začali toto učenie meniť a „vylepšovať“, čo len podnecovalo spory medzi kresťanským Východom a Západom. Tieto sa ešte viac vyostřili v 9. stor. za rímskeho pápeža Mikuláša I. a konštantínopolského patriarchu Fótia, čo nakoniec vyústilo do Veľkej schizmy medzi Východom a Západom v r. 1054.

hypodiakon Mgr. MUDr. Miroslav ŠČERBEJ

/z magisterskej práce; redakčne krátené, publikované na pokračovanie/

KRÁTKA KÁZEŇ

Jedného dňa počas liturgie vyšiel vladyka Antonij Surožskij na ambon, aby kázal, i začal hovoriť: „Včera večer prišla do chrámu žena s dieťaťom. Bola v nohaviciach a bez šatky. Nieкто z vás ju napomenul i ona odišla. Nevie, kto to bol, no nakazujem tomu človeku, aby sa do konca svojho života modlil za túto ženu a jej dieťa, aby ich Boh zachránil. Lebo kvôli niekomu z vás sa môže stať, že táto žena, či jej dieťa už nikdy nepríde do chrámu“. To bola celá kázeň. Vladyka sa obrátil a odišiel.

KEBY SME SI TO DOKÁZALI STÁLE UVEDOMIŤ, KEĎ SA SNAŽÍME NIEKOHO PRIVIESŤ NA SPRÁVNU CESTU !!!

Geronda (sv. starec Pajsij Svätohorský), hovorili nám, že príde čas, kedy budeme mať všetkého, no nič z toho sa nebude dať jesť. Dnes ľudia pochybujú o kvalite väčšiny produktov, prostredie, v ktorom žijeme je vo veľkej miere znečistené. Čorobiť?

Hlavne nemajte strach, - odpovedal starec. - Žehnajte., nad všetkým robte znamenie kríža a nebojte sa. Poznám ľudí, ktorí svoj život pretvoria v muky, pretože sa všetkého boja a dokonca sú kresťanmi, pokrstení, pomazaní svätým myrom, prijímajú Eucharistiu, čítajú Evanjelium, naspamäť poznajú celé state z neho, a predsa sa boja. Či nevidia silu Božej milosti? „Ak aj vypijete niečo smrtonosné, neuškodí vám“ (por. Mk 16, 18), - povedal Christos a dodal: „Dal som vám moc šliapať po hadoch a škorpiónoch i po všetkej sile nepriateľa a nič vám neuškodí“ (por. Lk 10, 19).

Ak v človeku žije Božia milosť, nebojí sa ničoho. Preto vždy budeme prosiť o Božiu milosť a tak robiť znamenie kríža. Len si spomeňte na to, o čom sa hovorí v Lavsaiku – Istý mních šiel nabráť vody zo studne i zbadal tam zmiyu. Zľakol sa a ušiel, ani nenabral vody. „Sme stratení, otče, - volal k svojmu starcovi, - v našej studni je zmiya!“ „Dobre,

VERIACI V BOHA SA NEBOJÍ NIČOHO!

- povedal starec, - a keď vo všetkých studniach budú zmiye, čo budeš robiť, zomrieš od smädu?“ Starec šiel k studni, prežehnal ju, nabral vody a napil sa. „Kde je kríž, tam zloba satana nič nezmôže!“

- A keď cítim strach vo svojom vnútri?

Tvoj strach, - povedal starec, - je požehnaním Božím, Božím riadením, aby si sa vždy utiekal k Nemu s modlitbou. Pozri, možno toto ti pomôže pochopiť toto Božie konanie - Niekedy totiž, ak nepostráliš dieťa, neuspokojí sa. A tak je aj s nami...

Podvih každodenného života prijímaj s láskou a s nádejou v Boha, i vtedy sa ničoho nebudeš báť. Veď či aj na Veľkom povelieri nespievame: „Stracha, že vašeho neubojimsja, niže smutimsja: Jako s nami Boh – Vašich hrozieb sa nezľakneme, ani nezarmútíme sa nimi: Lebo s nami Boh“ ?!!

- pripravil o. Nikodim

FINANČNÉ DARY NA PRAMENĚ

Srdečne ďakujeme za finančné dary na náš mesačník PRAMENĚ

Antonovi ŠTEFANOVI z Ložina 50, - EUR.

Nech Hospodin Boh požehná darcu hojnosťou milostí z nebies na Mnohaja i blahaja lita!